

Vyhodnocení optimalizačních kroků - ekonomika

Výbor VVZ Zastupitelstva KHK

9. 11. 2021

Očekávané ekonomické přínosy (úspory nebyly prioritním cílem, ale průvodním efektem)

- Souběžně s redukcí oborové nabídky dotčených škol bylo nutné prostřednictvím vytvoření větších subjektů (sloučením, splynutím) posílit jejich finanční stabilitu, zejména ufinancovatelnost z normativního rozpočtu dotace na přímé NIV (zamezení, popř. snížení objemu nutného dofinancování platů a zákonných odvodů, zlepšení úrovně odměňování pracovníků krajského školství). Možnost lepší dělby práce a specializace zaměstnanců u velkých škol.
- Snížení oborové roztržitosti umožňuje efektivnější vynakládání finančních prostředků na nákup a obnovu učebních pomůcek i strojového vybavení pro výuku.

Očekávané ekonomické přínosy (úspory nebyly prioritním cílem, ale průvodním efektem)

- Možnost opustit objekty, kde školy hradí nájem, zlepšit využití objektů ve vlastnictví kraje. Uspořené nájemné i náklady na energie a služby pomáhají navýšit disponibilní zdroje školy, odvětví.
- Možnost snížit objem mandatorních výdajů hrazených z vlastních prostředků kraje efektivnějším využíváním areálů škol.
- Případné uvolněné, nevyužitelné objekty prodat, finanční prostředky získané z tržeb zapojit do rozpočtu Fondu rozvoje a reprodukce pro školství k posílení zdrojů na péči o majetek kraje ve školství.

Očekávané ekonomické přínosy (úspory nebyly prioritním cílem, ale průvodním efektem)

- V optimalizačních návrzích byly kalkulovány předpokládané úspory výdajů na mzdy a zákonné odvody, hrazené ze státní dotace na přímé výdaje na vzdělávání. Prostřednictvím úspor relativně malých úvazků u jednotlivých dotčených škol byla očekávána vcelku zajímavá celková úspora objemu financovaných nárokových složek platu a zákonných odvodů.
- předpoklad dle materiálů OŠ:
10 365 tis. Kč NIV celkem, z toho na platy 7 625 tis. Kč.
- Tyto úspory byly pro odbor školství důležité z důvodu narůstajících problémů při financování mzdových výdajů krajských středních škol.

Výchozí stav v oblasti financování mzdových výdajů v krajském školství (r. 2017)

- Postupující pokles počtu žáků ve středním školství se u jednotlivých škol promítal nerovnoměrně.
U některých došlo v průběhu let jen k malému poklesu, u jiných byly každoroční poklesy počtu žáků vysoké. Docházelo ke snižování naplněnosti tříd. Normativní financování podle počtu žáků pak vedlo k tomu, že školy musely snižovat úvazky učitelů (odúčených hodin ve třídách týdně) i nepedagogů. V některých případech již dále ani nebyly schopny.
- Tímto se vyprofilovala skupina škol, které bez dofinancování mzdových prostředků z rezervy KÚ (dotace na přímé NIV) nebyly schopny zajistit svoji činnost nebo vyplácely jen nárokové složky platu s minimem nenárokových. Některé byly dofinancovávány výrazně, jiné usilovaly i o malou částku.
- Dofinancování nárokových složek u krajských škol bylo v posledních letech kritické a šlo na úkor úrovně odměňování všech pracovníků krajského školství.

Výchozí stav v oblasti financování mzdových výdajů v krajském školství (r. 2017)

- Se snižujícími se úvazky nepedagogů narůstaly další problémy: schopnost pečovat o svěřené areály škol a plnit množství nových úkolů, nejen ze strany zřizovatele (např. šetření v oblasti spotřeby energií, elektronický pasport škol, GDPR, ...).
U malých organizací plnění těchto agend zajišťuje často jen 1 pracovník, ne vždy profesionálně.
- Standardní byl i problém s plněním povinností vyplývajících ze zákona o finanční kontrole (zák. č. 320/2001 Sb.). V malých organizacích dochází ke kumulaci funkcí, což neodpovídá požadavkům tohoto zákona.

Výchozí stav v oblasti financování mzdových výdajů v krajském školství (r. 2017, 2018)

- Celkem bylo krajské střední školství v r. 2017 dofinancováno objemem 10 267 tis. Kč na mzdové prostředky, spolu se zákonnými odvody to pak bylo celkem 13 963 NIV celkem.

U škol zahrnutých do optimalizace: 7 618 tis. Kč na platy, 10 360 tis. Kč NIV celkem

V případě Gymnázia, SOŠ, SOU a VOŠ Hořice, Riegrova 1403 a SPŠ, SOŠ a SOU, Nové Město nad Metují, Školní 1377 došlo v září 2017 k dalšímu výraznému poklesu počtu žáků - nutnost kompenzovat normativní odpočet dotace na platy o 350 tis. Kč a 500 tis. Kč, k tomu dokryty odvody).

Rozpis rozpočtu dotace na přímé NIV pro r. 2018 potvrdil zhoršující se situaci v krajských školách

- V březnu byla skupina krajských středních škol dofinancována objemem 12 714 tis. Kč na mzdové prostředky, spolu se zákonnými odvody to pak bylo celkem 17 291 NIV celkem.

Na základě projednání rozpočtu v březnu 2018 bylo dofinancováno 8 subjektů zahrnutých do optimalizace částkou 9 134 tis. Kč na mzdy, celkem spolu s odvody 12 422 tis. Kč. *Požadavky na dofinancování nebyly plně dokryty.*

Dofinancování mezd u škol, zahrnutých do optimalizace, při projednání rozpočtu v r. 2018

Organizace	posílení v r. 2018 platy +OON celkem	z toho kompenzace odstupného	% dofinancování platy 2018
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod, Pražská 931	2500,0		29,41 %
SPŠ, Střední odborná škola a SOU, Nové Město nad Metují, Školní 1377	2200,0	200,0	14,44 %
Gymnázium, SOŠ, SOU a VOŠ Hořice, Riegrova 1403	1334,0	251,0	6,84 %
Střední škola a Základní škola, Nové Město nad Metují, Husovo nám. 1218	1000,0		4,20 %
Vyšší odborná škola a Střední odborná škola, Nový Bydžov, Jana Maláta 1869	900,0		13,08 %
Obchodní akademie, Náchod, Denisovo nábřeží 673	800,0		8,75 %
Gymnázium, Nový Bydžov, Komenského 77	200,0		2,69 %
Gymnázium a Střední odborná škola, Hostinné, Horská 309	200,0		2,19 %

Dofinancování mezd nově vzniklých subjektů v r. 2018

- V úpravě v září 2018 jsme zohlednili mimořádné požadavky optimalizovaných škol na pokrytí vypláceného odstupného v celkové výši 4 935 tis. Kč na OON, v listopadové úpravě bylo pokryto dalších 492,3 tis. Kč (financováno z dotace na přímé NIV).
- V září – listopadu 2018 pak byly pokryty další požadavky nově vzniklých organizací na navýšení platů, které souvisely s nedořešenými potřebami ze začátku roku, vypořádáním se s odcházejícími zaměstnanci (proplacení nečerpané dovolené).

Tyto údaje dokládají vyhrocení finanční situace. V r. 2018 jsme při rozpisu rozpočtu v březnu neměli dostatek zdrojů, a tudíž jsme u některých škol nevykryli ani všechny uplatněné požadavky na dofinancování základních nárokových složek. Deficity byly následně dořešeny v úpravách v září a říjnu z prostředků vyšetřených v rámci kraje díky úbytku žáků od září.

Skutečnost – meziroční vývoj počtu zaměstnanců 2018, 2019

- U většiny škol došlo ke snížení úvazků zaměstnanců – pedagogů i nepedagogů a s tím spojených výdajů na nárokové složky platu
=> úspora v oblasti mzdových výdajů a zákonných odvodů:
souhrn změny úvazků zaměstnanců dotčených škol mezi 1.2018 a 1.2019:
-25,56 úv. pedagogů a -6,18 úv. nepedagogů
tomu odpovídala rámcová úspora 12 217 tis. Kč na platy, tj. 16 615 tis. Kč na platy a odvody; u nepedagogů úspory nabíhaly i v dalších letech
(fin. objemy kalkulovány v úrovni odměňování r. 2018, v dalších letech vyšší)

Prioritního efektu optimalizace ve financování škol bylo dosaženo, proces postupného „doladování“ dále probíhá.

Skutečnost – meziroční vývoj počtu zaměstnanců 2018, 2019

U některých škol byla výše personálních úprav menší než očekávaná. Šlo o:

- *Gymnázium, Střední odborná škola a Vyšší odborná škola, Nový Bydžov, Komenského 77* - snížení přepočtených úvazků jen u nepedagogů, u pedagogů jejich přepočtený počet shodný, došlo k redukci počtu hodin nad úvazek – škola nadále vykazuje deficit, zejména u nepedagogů,
- *Střední škola průmyslová, textilní a polygrafická* (dnes Střední průmyslová škola Otty Wichterleho, příspěvková organizace) – navýšila úv. nepedagogů, provedla však vyšší úsporu u pedagogů – celkový efekt dosažen, bez nutnosti dofinancování,
- *VOŠ zdravotnická a Střední zdravotnická škola a Obchodní akademie, Trutnov* – navýšila úv. pedagogů (nárůst počtu žáků o 35, nárůst o 1 třídu), úspora u nepedagogů. Normativně zajištěny vysoké nenárokové složky, výsledek pokrytí mzdových potřeb školy rozpočtem pro r. 2019 byl velmi uspokojivý.
- *Střední škola gastronomie a služeb* (Střední škola hotelnictví, řemesel a gastronomie, Trutnov, příspěvková organizace) – menší úspora u pedagogů, nárůst úv. nepedagogů (malý potenciál k úsporám nepedagogů jsme zde již předem signalizovali vzhledem k minimálním úvazkům na ekonomickém úseku v Teplicích n. M.). Škola v r. 2019 byla normativně zabezpečena bez nutnosti dofinancování.

Skutečnost – meziroční vývoj počtu zaměstnanců 2018, 2019

- Specifickým případem byla *Střední škola a Základní škola, Nové Město nad Metují, Husovo nám. 1218* (dnes Střední průmyslová škola, Odborná škola a Základní škola, Nové Město nad Metují, Československé armády 376), kde došlo k výraznému poklesu počtu pedagogů a dočasnému nárůstu úvazku nepedagogů, který ředitelka školy vysvětlovala potřebou postarat se o převzaté objekty, majetek a agendy, ukončením dotačních titulů, které kryly některé stávající úvazky z jiných zdrojů. Tento subjekt bylo nutno výrazně dofinancovat. Šlo o nejhorší výsledek ze všech škol v kraji v r. 2019. S postupným uvolňováním nevyužívaných prostor byl počet nepedagogů následně i zde snižován (úvazky k 3.1.2019: 44,175, očekávaný průměr. přepočtený počet v r. 2021: 38,75 nepedagogů).

Skutečnost – dofinancování mezd v r. 2019

- **V r. 2019 došlo k zastavení nárůstu objemu nutného dofinancování platů u optimalizovaných škol i v rámci celého kraje.**
- Počet dofinancovávaných subjektů a jejich souhrnné deficity (v porovnání se součtem deficitů v r. 2018) byly nižší. V opačném případě by i objem nutného dofinancování byl v roce 2019 vyšší, situace by se zhoršovala již jen v důsledku nárůstu tarifů.
- Projednání rozpočtu v r. 2019 proběhlo celkem se 7 školami, 6 organizacím jsme zohlednili jejich individuální potřeby na základě předložené žádosti
V r. 2018 byly řešeny požadavky 27 subjektů.
- Dofinancovaný objem na platy v r. 2019 činí 11 039,1 tis. Kč, z toho 9 182,5 činí dofinancování krajských škol, které absolvovaly projednání rozpočtu, zbytek představují zohledněné mimořádné výdaje, dopočty dle aktualizovaných statistik, dofinancování nárůstu počtu tříd a rozšíření činnosti SPC v Jičíně.
Pro srovnání: v r. 2018 bylo na dofinancování platů v krajském školství celkem vynaloženo 15 696,2 tis. Kč (dle projednání v březnu).

Skutečnost – dofinancování mezd v r. 2019

- V roce 2019 byly ze skupiny škol dotčených optimalizací dofinancovány následující 4 subjekty souhrnnou částkou 8 399,0 tis. Kč na mzdové prostředky:

Organizace	posílení v r. 2019 platy +OON celkem	z toho: kompenzace odstupného	% dofinancování platy 2019
Střední škola a Základní škola, Nové Město nad Metují, Husovo nám. 1218	4000,0	598,0	9,19 %
Střední průmyslová škola stavební a Obchodní akademie, Náchod	2599,0		13,36 %
Zemědělská akademie a Gymnázium <u>Hořice</u> - střední škola a vyšší odborná škola	1100,0	303,0	3,46 %
Gymnázium, Střední odborná škola a Vyšší odborná škola, Nový Bydžov, Komenského 77	700,0		4,23 %

Skutečnost – dofinancování mezd v r. 2019

- Porovnání celkových objemů dofinancování je v tomto případě výrazně ovlivněno požadavkem první uvedené školy, která byla v r. 2019 dokryta částkou 4 000 tis. Kč převážně na mzdy nepedagogických pracovníků (pokračuje činnost domovů mládeže a internátů v několika lokalitách, úspory je možno navázat až na optimalizaci využití objektů) a na platy pedagog. asistentů (bez krytí z podpůrných opatření ve vzdělávání).
- Celkově nižší požadavky krajských škol na dofinancování v r. 2019 měly pozitivní dopad na samotné školy, které o dofinancování požádaly. K dispozici v rezervě jsme měli dostatek volných prostředků, takže bylo možno potřeby škol dofinancovat plně, zatímco v roce 2018 k plnému dokrytí jsme neměli zdroje.
- Nutnost vyčlenit nižší rezervu na dofinancování deficitu krytí nárokových složek platu ve středních školách přispěla i k tomu, že jsme do normativů kraje pro rok 2019 mohli zakomponovat navýšení platů (proti úrovni r. 2018) vyšší, než činilo nastavení nárůstu platů v normativním přídělu z úrovně MŠMT.

Nové faktory při financování platů ve školách od 1. 1. 2020

- Další rozpis rozpočtu již byl proveden podle nové metodiky.
- Úvazky a tarify pedagogů ve školách (s výjimkou VOŠ) jsou vykryty dle skutečnosti k 30. 9. předchozího kalend. roku - jsou plně pokryty, ale školám nevznikají rezervy v úvazcích učitelů, které dříve mohly využít k dokrytí nepedagogů.
- Rozepisované nadtarify pedagogů (nárokové i nenárokové) jsou výrazně vyšší, než jsme mohli před r. 2020 profinancovat krajskými normativy.
- Výrazně citlivěji se je ale třeba věnovat rozsahu pokrytí úvazků nepedagogů. Ne z důvodu pokrytí nárokových složek platu (školy jako celek jsou pokryty), ale úvazků v limitu zaměstnanců – narostl důraz na plnění limitu zaměstnanců.
- *Některé optimalizované školy mají nadále problémy se skutečnými úvazky nepedagogů - jsou opakovaně vyšší než úvazky financované dotací na přímé NIV. Tyto deficity školy nejsou schopné samy v plném rozsahu řešit.*

Skutečnost – dofinancování mezd v r. 2020

- V rámci projednání rozpočtu dotace na přímé NIV pro rok 2020 v březnu byl ze subjektů dotčených optimalizací řešen jen 1 případ: deficit u nepedagogických pracovníků u Střední průmyslové školy, Odborné školy a Základní školy, Nové Město nad Metují, Československé armády 376. Deficit je tvořen nedokrytím úvazků nepedagogů u internátů, domova mládeže, školní kuchyně v Opočně a nepedagogů zabezpečujících činnost školy umístěné v několika areálech.
- Neplnění limitu počtu zaměstnanců financovaných z dotace na přímé NIV (nutnost dokrytí) je aktuálně závažný problém, kterému se nadále věnujeme. Rozpočet na platy všem výše uvedeným školám k pokrytí mzdových výdajů postačují. Disproporce se promítá do výše disponibilních nenárokových složek zaměstnanců v těchto školách.

Provozní výdaje škol

- V procesu optimalizace nebyly řešeny. Řada nově vzniklých subjektů vykázala za rok 2018 poměrně vysoké výsledky hospodaření, nikdo nebyl ve ztrátě. (neuskutečnění některých běžných výdajů škol, oprav a obnovy majetku financovaných z příspěvku na provoz). Vyšetřené prostředky byly v r. 2019 využity k obnově a modernizaci vybavení škol (automobily, výpočetní systémy, učební pomůcky). Vysoké kladné hosp. výsledky se po uzávěrce za r. 2019 opakovaly.
- U provozních prostředků byly úspory ponechávány novým subjektům na rozvoj, často byly předisponovány v rámci celé organizace:
- První úspory vyvedeny z rozp. optimalizovaných škol v rozpisu r. 2021 u:
  - Střední průmyslová škola stavební a Obchodní akademie arch. Jana Letzela, příspěvková organizace (-786,0 tis. Kč v souvisl. se změnou využívání objektu COV)
  - SPŠ, Odborná škola a Základní škola, Nové Město nad Metují, Československé armády 376 (-250 tis. Kč v souvislosti s opuštěním objektů Hradčany a Merkur)

Záměry změn ve využívání objektů škol

Střední průmyslová škola stavební a Obchodní akademie arch. Jana Letzela, Náchod, příspěvková organizace

- objekt domova mládeže v Pražské ul. – nabídnut KHK k jinému využití, nedořešeno,
- objekt Raisova 677 (COV): nastěhování Speciální ZŠ J. Zemana, Náchod (přepis mezi subjekty, není nutné rekonstruovat objekt DM v Pražské ul. za cca 50 mil. Kč). Díky tomu aktuálně opouštěn pronajatý objekt Spec. školy v Jiráskově ul. 461

Střední škola strojírenská a elektrotechnická se sídlem v Nové Pace, Kumburská 846

- Objekt čp. 1379 s pozemky ve Vrchlaví předán v dubnu 2020 městu Vrchlaví.
- Uvolněná cvičná kuchyň v budově pronajaté od města Vrchlaví (Krkonošská 265) převzata k využívání SŠ gastronomie a služeb, Nová Paka pro odborný výcvik žáků.

Záměry změn ve využívání objektů škol

Střední škola služeb, obchodu a gastronomie se sídlem v HK, Velká 3

- Byly opuštěny nevyhovující pronajaté prostory v HK, Habrmanově 295
- Byl opuštěn dlouhodobě nevyužívaný objekt DM v Černožicích čp. 185.
- Objekt v Černožicích se zázemím pro odborný výcvik potravin. oborů bude nadále využíván do doby, než budou zrealizovány úpravy odborných učeben a vybudování zázemí ve Smiřicích (připravena projektová dokumentace).
- Objekt školy v Dlouhé ulici čp. 127 aktuálně opuštěn. Ke zvážení je jeho využití pro odborný výcvik (aranžéři, fotografové) – nutná reko rozvodů vody a sociálních zařízení (připravena PD)
- Uvažována nástavba patra a rekonstrukce objektu v Lipkách – cena je vysoká, realizace nereálná.

Záměry změn ve využívání objektů škol

Zemědělská akademie a Gymnázium Hořice - střední škola a vyšší odborná škola, příspěvková organizace

- Výhledově útlum využití areálu dílen v Lázních Bělohrad, Kotykova alej - vázán na zřízení odpovídajících dílen pro opraváře zemědělských strojů v areálu školního statku – je předmětem projekt. záměru připravovaného do IROP II. (využití pro výuku i pro údržbu školního hospodářství)
- Objekt „bývalé“ tělocvičny v Lázních Bělohrad, Jiráskovo nábřeží 102 prodán. Příjem z prodeje využíván k nákupu zemědělských pozemků pro školní statek Hořice.

Záměry změn ve využívání objektů škol

Střední průmyslová škola, Odborná škola a Základní škola, Nové Město nad Metují

- aktuální otázka využití areálu v Opočně
- objekty v Novém Městě n. M. s útlumem využívání:
  - Merkur, Husovo náměstí 1218 (pronájem městu pro ZUŠ)
  - na Hradčanech 1135 (škola, internát) – nadbytečnost, nabídnuto k prodeji
- nově změna záměru školy u budovy „štábu“ v areálu kasáren – původně nadbytečnost, aktuálně v úvaze využití jako internát pro ubytování žáků.
- škola zrealizovala stavební úpravy zázemí kuchyně ŠJ v Novém Městě n. M. – její nevyhovující stav nový subjekt dočasně řešil dovozem jídel z ŠJ v Opočně.
(nevyhovující stav ŠJ ředitel SPŠ, SOŠ a SOU, Nové Město nad Metují, Školní 1377 neřešil).

Záměry změn ve využívání objektů škol

Střední škola gastronomie a služeb, se sídlem v Trutnově

- Škola obnovila teoretickou výuku v objektu na Pražské ulici 131 (přesun z areálu ve Volanovské 243) - lepší dispozice než v areálu ve Volanovské ul., nutné úpravy řešila převážně ze svých zdrojů
- provést modernizaci dílen a upravit část objektu ve Volanovské ulici na domov mládeže s kapacitou 42 ubytovaných.
Tento krok umožní uvolnit objekt domova mládeže v Úpické 160 (i zde by byla nutná rekonstrukce) a zajistit lepší možnosti stravování žáků.
Příprava projektové dokumentace na modernizaci dílen a úpravy objektu ve Volanovské ulici na domov mládeže.

Děkuji za pozornost .....

Ing. Václav Jarkovský
odd. rozpočtu škol a školských zařízení